

NORGES HØYESTERETT

Den 30. august 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Webster, Bull og Falch i

HR-2016-01845-U, (sak nr. 2016/1330), sivil sak, anke over kjennelse:

Evgenios Tigkas

Centauri Shipping Limited

mot

Western Bulk Management AS

Western Bulk Carriers KS

(advokat Trond Eilertsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav om oppfriskning for fristoversittelse for begjæring om oppfriskning.
- (2) Oslo tingrett avsa 14. november 2014 dom med følgende slutning:

"I hovedsøksmålet:

1. **Western Bulk Carriers KS og Western Bulk Management AS frifinnes.**

I motsøksmålet:

2. **Centauri Shipping Limited dømmes til å betale 846 149,92 – åttehundreogførtisekstusenetthundreogførtini 92/100 – US dollar til Western Bulk Carriers KS med tillegg av forsinkelsesrente på 8% p.a. fra 9. februar 2005 til betaling skjer, og 5 190 364,74 – femmillioneretthundreogtusenetre hundreogsekstifire 74/100 – US dollar med tillegg av forsinkelsesrente på 8% p.a. fra 15. mars 2005 og frem til betaling skjer. *Beløpene skal betales innen to uker etter forkynnelse av denne dom. [Siste setning markert med stjerne tilføyd 4. desember 2014 ved en rettelse foretatt av dommeren i medhold av tvisteloven § 19-8.]**

3. Centauri Shipping Limited dømmes til å betale 2 459 567,47 – tomillionerfirehundreogfemtinitusenfemhundreogsekstisju 47/100 – US dollar til Western Bulk Carriers KS med tillegg av forsinkelesesrente på 9,4 % p.a. fra 8. september 2014 til betaling skjer. *Beløpet skal betales innen to uker etter forkynnelse av denne dom. [Siste setning markert med stjerne tilføyd 4. desember 2014 ved en rettelse foretatt av dommeren i medhold av tvisteloven § 19-8.]

I begge søksmål:

4. Centauri Shipping Limited og Evgenios Tigkas dømmes en for begge og begge for en til å betale sakskostnader til Western Bulk Carriers KS og Western Bulk Management AS med 10 686 029 – timillionersekshundreogåttisekstusenogtjuenitusen – kroner innen to uker fra forkynnelsen av dommen."

- (3) Den 22. desember 2014 anket advokat Knut Boye dommen til Borgarting lagmannsrett på vegne av Centauri Shipping Limited, et selskap hjemmehørende på Malta, og Evgenios Tigkas, som er bosatt i Hellas. Sistnevnte ble trukket inn i saken av ankemotpartene under behandlingen i tingretten som solidarisk ansvarlig for sakskostnadene. Det fremgår av tingrettens dom side 8 at Tigkas under hovedforhandlingen bekreftet å være eier av selskapet.
- (4) Ankesaken ble oversendt fra tingretten til lagmannsretten ved brev 5. februar 2015. Ved prosesskriv 23. februar 2015 meddelte advokat Boye at han og den rettslige medhjelperen fratrådte som prosessfullmektig for de ankende parter. Ved brev 26. februar 2015 gjorde forberedende dommer i lagmannsretten advokat Boye oppmerksom på at han – frem til prosessoppdraget er overtatt av en annen advokat – hefter solidarisk med partene for gebyret og eventuelle sideutgifter tilknyttet rettergangsskritt advokatene hadde begjært.
- (5) Samme dag skrev forberedende dommer til de ankende parter. Det ble i brevet gjort oppmerksom på at konsekvensen av at prosessfullmektigen hadde fratrudd, var at ankegebyret måtte betales som forskudd. Det ble orientert om at manglende innbetaling av gebyret ville lede til avvisning av anken. Det fremgår av brevet:

"You will soon receive an invoice for the advance amount, NOK 51,600, which must be paid within the period specified on the invoice.

If the amount is not paid by the deadline or the court receives confirmation from a new counsel that he/she assumes responsibility for payment of the fee, will appeal be rejected, cf. Court fees Act § 3 sixth paragraph."

- (6) Brevet ble sammen med enkelte andre dokumenter oversendt med epost fra saksbehandler i lagmannsretten 2. mars 2015 kl. 15.26 til den epostadressen – navigation@ath.forthnet.gr – som advokat Boye hadde oppgitt til lagmannsretten som adresse til "de ankende parter" i prosesskrivet 23. februar 2015. Saksbehandler mottok kl. 16.28 en lesebekreftelse, delvis på gresk, generert av epostprogrammet til epostadressen til selskapet.
- (7) Den 5. mars 2015 utstedte Domstoladministrasjonen i tråd med brevet 26. februar 2015 faktura for beløpet. Forfallsdato ble fastsatt til 25. mars 2015. De ankende parter påstår at de ikke mottok fakturaen. Fakturamottaker er angitt som "Centauri Shipping Limited m.fl.". Adressen som er benyttet, er postadressen til Evgenios Tigkas i Athen, også den oppgitt som adressen til "de ankende parter" i prosesskrivet 23. februar 2015. I advokat Boyes ankeerklæring var imidlertid Centauri Shipping Limited oppført med en adresse på Malta.

- (8) Beløpet ble ikke betalt innen fristen. Ved Borgarting lagmannsretts kjennelse 8. april 2015 ble ankene avvist som følge av manglende gebyrbetaling, jf. rettsgebyrloven § 3 sjette ledd, jf. tvisteloven § 16-9.
- (9) Samme dag sendte Domstolsadministrasjonen inkassovarsel til partene til den samme adressen som fakturaen var utstedt til. Det ble i brevet opplyst at kravet ville bli oversendt til inkassobyrå hvis fakturaen ikke ble betalt innen 14 dager.
- (10) Lagmannsrettens kjennelse 8. april 2015 ble forkynt for Evgenios Tigkas 30. juli 2015 og for Centauri Shipping Limited 3. desember 2015. Ved skriv 4. februar 2016 begjærte de ankende parter oppfriskning mot lagmannsrettens kjennelse 8. april 2015.
- (11) Borgarting lagmannsrett avsa 17. mars 2016 kjennelse med slik slutning:

"Centauri Shipping Ltd. og Evgenios Tigkas gis ikke oppreisning for fristoversittelse for begjæring om oppfriskning."

- (12) *Evgenios Tigkas og Centauri Shipping Limited* har anket kjennelsen til Høyesterett. Det er i korte trekk anført at den tidligere prosessfullmektigen fortsatt var ansvarlig for å betale gebyret, og at det da fremstod som uforståelig at de ankende parter likevel måtte betale forskuddsvis eller få ankesaken avvist. Fakturaen ble ikke mottatt, og fakturadatoen 5. mars 2015 er også etter lagmannsrettens oversendelse 2. mars 2015. Samme dag som lagmannsretten avviste saken, ga Domstolsadministrasjonen 14 dagers utsettelse på å betale det samme beløpet. Lagmannsretten har også gjort undersøkelser hos den fratrådte advokaten av hva som er den formelle adressen til selskapet etter at avvisningskjennelsen ble avsagt. Oversittelse av fristen for oppfriskning for fristoversittelse skyldes at lagmannsretten har begått feil i meddelelsen til partene.
- (13) *Evgenios Tigkas og Centauri Shipping Limited* har nedlagt en påstand som tar sikte på realiteten i søksmålet, muligens forårsaket av at lagmannsrettens veiledning om at "the result the appellant claims" må spesifiseres. Det er imidlertid klart av anken og etterfølgende prosesskriv at det nå i alle fall ønskes en opphevelse av lagmannsrettens kjennelse.
- (14) *Western Bulk Carriers KS og Western Bulk Management AS* har i korte trekk anført at fristen for oppfriskning utløp 14. januar 2016. Begjæringen om oppfriskning av kjennelsen 8. april 2015 er for sent fremsatt. Anken bør videre nektes fremmet. Anken er et forsøk på å trenere inndrivelsesprosessen for beløpene ankemotpartene er tilkjent i tingrettens dom. Lagmannsrettens kjennelse 17. april 2016 er uansett riktig. Den forsømte prosesshandlingen skal foretas samtidig som det begjæres oppfriskning. De ankende parter er sterkt å bebreide for at ankegebyret fortsatt ikke er betalt. Når forsømmelsen vedvarer over så lang tid, er det ikke grunnlag for oppfriskning. Ankemotpartene har nedlagt slik påstand:

- "1. **Prinsipalt:** Ankene over Oslo tingretts dom av 14. november 2014, Borgarting lagmannsretts kjennelse 8. april 2015 og Borgarting lagmannsretts kjennelse 17. mars 2016, nektes fremmet.
2. **Subsidiært:** Ankene over Oslo tingretts dom 14. november 2014, Borgarting lagmannsretts kjennelse 8. april 2015 og Borgarting lagmannsretts kjennelse av 17. mars 2016, forkastes.
3. **I begge tilfeller:** Western Bulk Carriers KS og Western Bulk Management AS tilkjennes sakskostnader."

- (15) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsretten har truffet sin avgjørelse som første instans, slik at Høyesterett har full kompetanse.
- (16) I kjennelsen 17. mars 2016 har lagmannsretten korrekt lagt til grunn at de ankende parter begjæring om oppfriskning mot avvisningskjennelsen 8. april 2015 ble fremsatt etter utløpet av fristen for dette. Rettsmiddelfristen er her én måned fra forkynnelse av avgjørelsen, jf. tvisteloven § 16-13 annet ledd jf. domstoloven § 147. For Evgenios Tigkas' del ble begjæringen fremsatt mer enn et halvt år etter at avvisningskjennelsen ble forkynt, og for selskapets del to måneder etter forkynnelse.
- (17) Ettersom det kan begjæres oppfriskning for oversittelse av fristen for en oppfriskningsbegjæring, har imidlertid lagmannsretten, i tråd med Rt. 2010 side 1483, også tatt stilling til om slik oppfriskning bør gis. Lagmannsretten har ikke villet gjøre det, med den begrunnelse at den forsømte prosesshandlingen, altså gebyrbetalingen, i henhold til tvisteloven § 16-14 første ledd så vidt mulig skal foretas samtidig som det begjæres oppfriskning – noe de ankende parter ikke har gjort.
- (18) Ankeutvalget vil bemerke at lagmannsretten i sin redegjørelse for hva som skjedde før avvisningskjennelsen 8. april 2015, synes å bygge på en misforståelse når den skriver at fakturaen som ble varslet i lagmannsrettens brev datert 26. februar 2015, også ble sendt til de ankende parter per epost til samme adresse. Ankeutvalget kan ikke finne holdepunkter for dette. Som tidligere nevnt er fakturaen stilet til en gateadresse i Athen, og det normale er at slike fakturaer sendes i vanlig post. Saksdokumentene synes ikke å inneholde noe dokument som viser forsendelse ved epost. Evgenios Tigkas benektet i et brev til lagmannsretten 20. april 2015 å ha mottatt fakturaen.
- (19) Det synes å ha skapt forvirring i saken at lagmannsretten i et brev 8. mai 2015, som svar på Tigkas' brev 20. april 2015, kom i skade for å hevde at fakturaen var sendt per epost 2. mars 2015 sammen med lagmannsrettens brev datert 26. februar 2015, noe som ikke kan være riktig.
- (20) Disse misforståelsene er imidlertid ikke egnet til å rukke ved lagmannsrettens begrunnelse for ikke å ville gi oppfriskning for at de ankende parter deretter oversatt fristen for å begjære oppfriskning mot avvisningskjennelsen. Som nevnt er denne begrunnelsen at de ankende parter heller ikke etter at denne kjennelsen var blitt forkynt for dem, betalte ankegebyret i forbindelse med oppfriskningsbegjæringen.
- (21) Det er uheldig at Domstoladministrasjonen den 8. april 2015, samme dag som lagmannsretten avsa sin avvisningskjennelse basert på at ankegebyret ikke var betalt innen fristen, sendte en melding til de ankende parter om at dersom ankegebyret ikke ble betalt innen 14 dager, ville saken bli sendt til inkasso. Meldingen var egnet til å forvirre med hensyn til lagmannsrettens korrekte standpunkt i brevet til de ankende parter om at ankegebyret måtte betales forskuddsvis etter at de ankende parter prosessfullmektig hadde trukket seg, og at anken ville bli avvist om forskuddsbetaling ikke skjedde innen fristen som var satt i fakturaen.
- (22) Dette rekker imidlertid ikke lenger enn til at ankegebyret i så fall burde ha vært betalt som følge av inkassovarselet. En oppfriskningsbegjæring fra de ankende parter på dette tidspunktet ville ha stått i en annen stilling enn en begjæring fremsatt i februar 2016, fortsatt uten at gebyret ble betalt.

- (23) De ankende parter har pekt på at de er blitt kjent med et brev fra lagmannsretten til advokat Boye 26. februar 2015, der lagmannsretten peker på at han fortsatt hefter solidarisk med partene for gebyrer og eventuelle sideutgifter inntil ansvaret eventuelt overtas av en ny prosessfullmektig. De ankende parter har videre mottatt en melding fra advokat Boye datert 14. april 2015, der han kort antydte at det derfor kan bero på en feil når lagmannsretten har avvist anken på grunn av manglende forskuddsbetaling av ankegebyret. Han holdt imidlertid muligheten åpen for at det kunne være andre grunner til at det måtte betales, og han rådet de ankende parter innstendig til å engasjere en ny norsk advokat.
- (24) Det er for så vidt forståelig at de ankende parter kan ha stusset over at de måtte betale ankegebyret forskuddsvis selv om den avgåtte prosessfullmektigen fortsatt hefter solidarisk for gebyret. Slik er imidlertid ordningen. Det må forventes at parter i kommersielle tvister engasjerer sakkyndig hjelp om det er noe de stusser over i prosessledende avgjørelser som går dem imot, fremfor å basere seg på egne antakelser om hvordan de bør handle videre i prosessen.
- (25) Ankeutvalget er etter dette kommet til at anken må forkastes.
- (26) Ankemotpartene har krevd seg tilkjent sakskostnader med 25 000 kroner. Kravet er imidlertid ikke spesifisert. Det kan derfor ikke tilkjennes mer enn 15 000 kroner, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd.
- (27) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Centauri Shipping Limited og Evgenios Tigkas – én for begge og begge for én – til Western Bulk Carriers KS og Western Bulk Management AS i fellesskap 15 000 – femtentusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av kjennelsen.

Henrik Bull
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Riktig utskrift: